

Fjármál ríkissjóðs:

Er þörf á róttækum breytingum?

VIÐSKIPTARÁÐ ÍSLANDS
ICELAND CHAMBER
OF COMMERCE

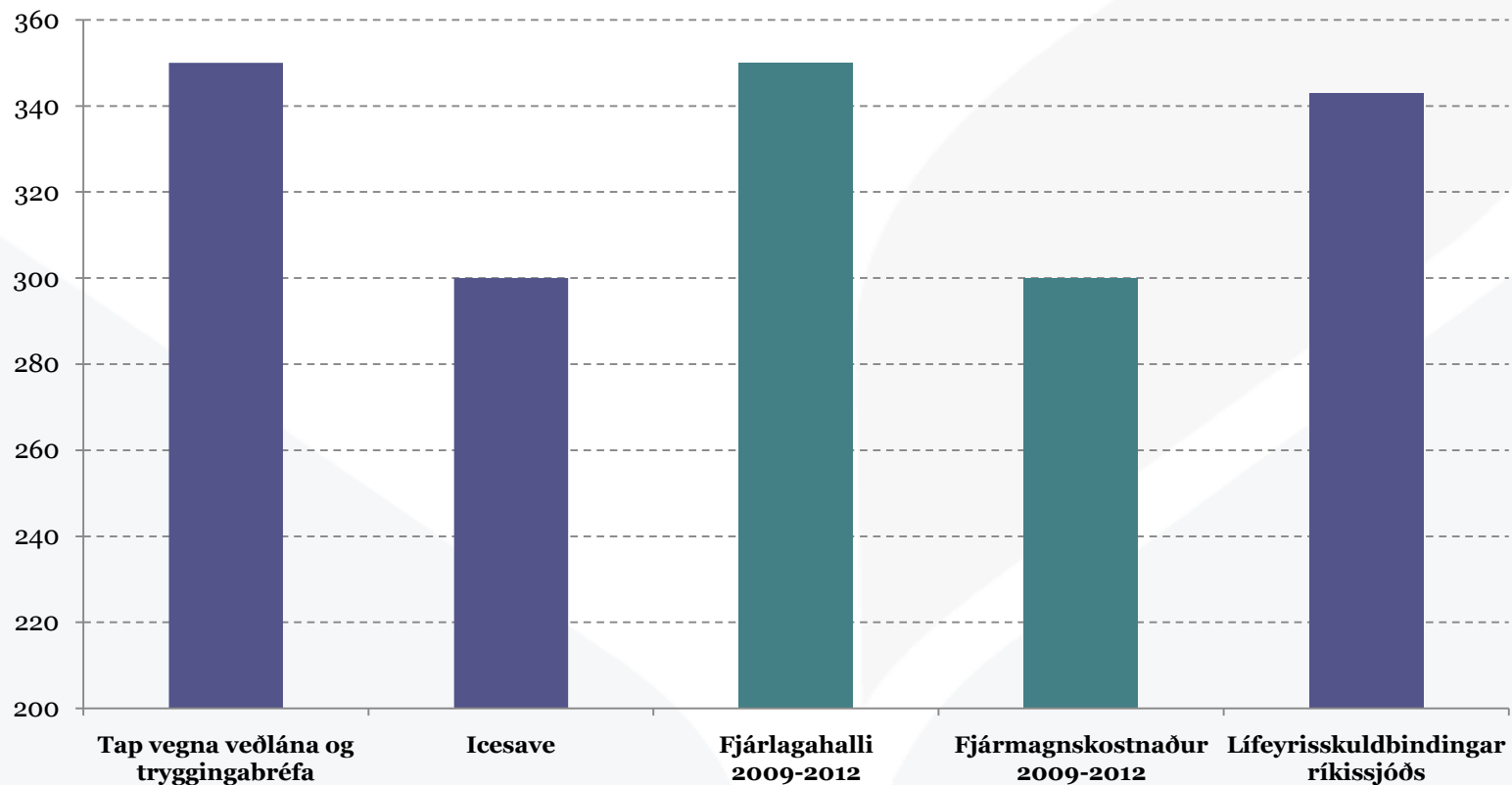
Samantekt

- Er aðlögun á ríkisfjármálum forgangsmál?
- Er svigrúm til aðlögunar í rekstri ríkissjóðs?
- Hvað er hægt að gera?

The image features a dark teal header bar at the top. Below it, there are large, light blue, abstract shapes that resemble stylized leaves or petals, arranged in a way that frames the central text. The text is centered and reads:

Er aðlögun á ríkisfjármálum forgangsmál?

Ýmsar skuldir hins opinbera

Efnahagsáætlun AGS skapar tímabundið svigrúm

- Ríkið mun njóta aðgengis að lánsfjármagni til að endurfjármagna útistandandi lán sem koma á gjalddaga
- Vaxtakostnaður ríkissjóðs er mun lægri en vanskilaáhætta gefur tilefni til af tveimur ástæðum:
  - Ríkið hefur fengið pólitísk lán á vildarkjörum
  - Fjármagn getur ekki leitað út úr kerfinu vegna gjaldeyrishafta og því helst krafan lægri en ella væri
- Með því að stöðva frekari veikingu krónunnar var komið í veg fyrir enn þyngri greiðslubyrði af útistandandi erlendum skuldbindingum

Hvað þarf að gerast til að efnahagsáætlunin gangi upp?

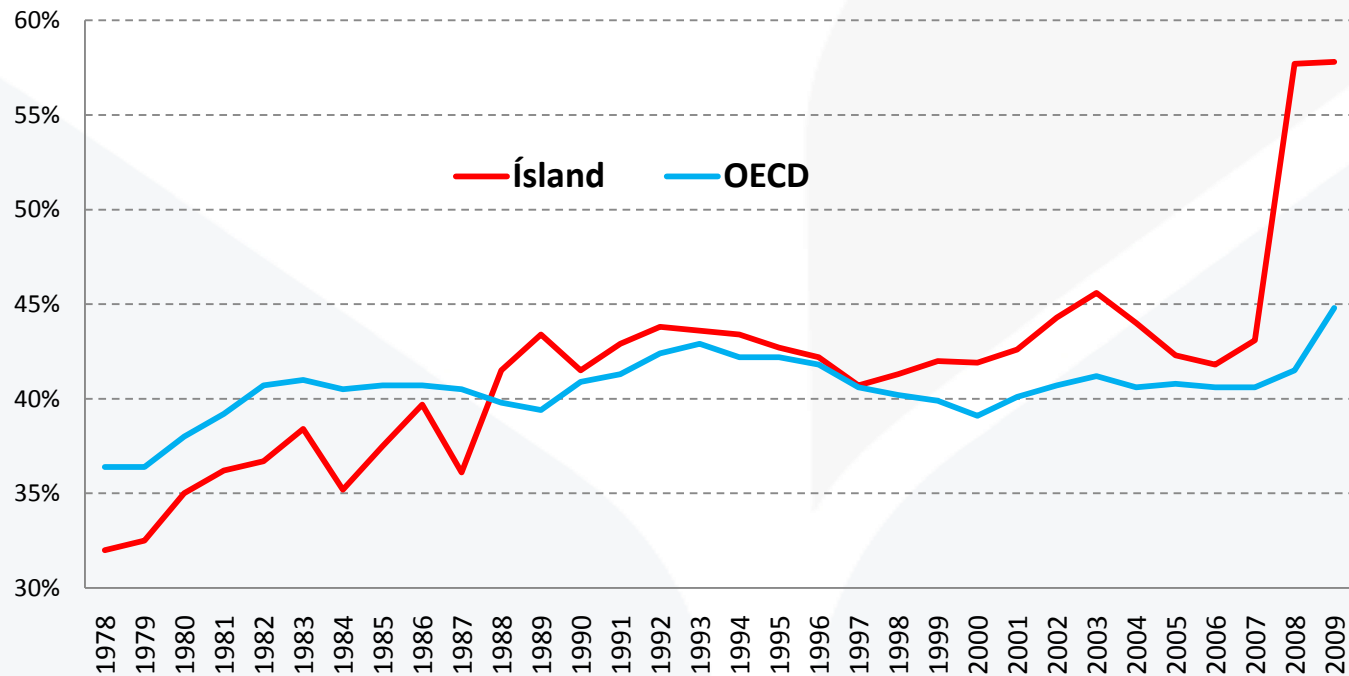
- Nr. 1, 2 og 3 að ná tökum á fjármálum ríkissjóðs
  - Þannig má efla lánshæfismat ríkissjóðs og hagkerfisins í heild
  - Þannig má greiða niður útistandandi skuldir
  - Þannig má efla trúverðugleika gjaldmiðilsins og stuðla að styrkingu krónunnar
  - Þannig má ýta undir fjármagnsflæði til landsins og koma efla þannig grundvöll atvinnustarfsemi
- Allt þetta dregur úr vaxtakostnaði og stuðlar þannig enn frekar að bata hagkerfisins

Er svigrúm til aðlögunar í ríkisfjármálum?

Útgjöld hins opinbera hafa vaxið hratt...

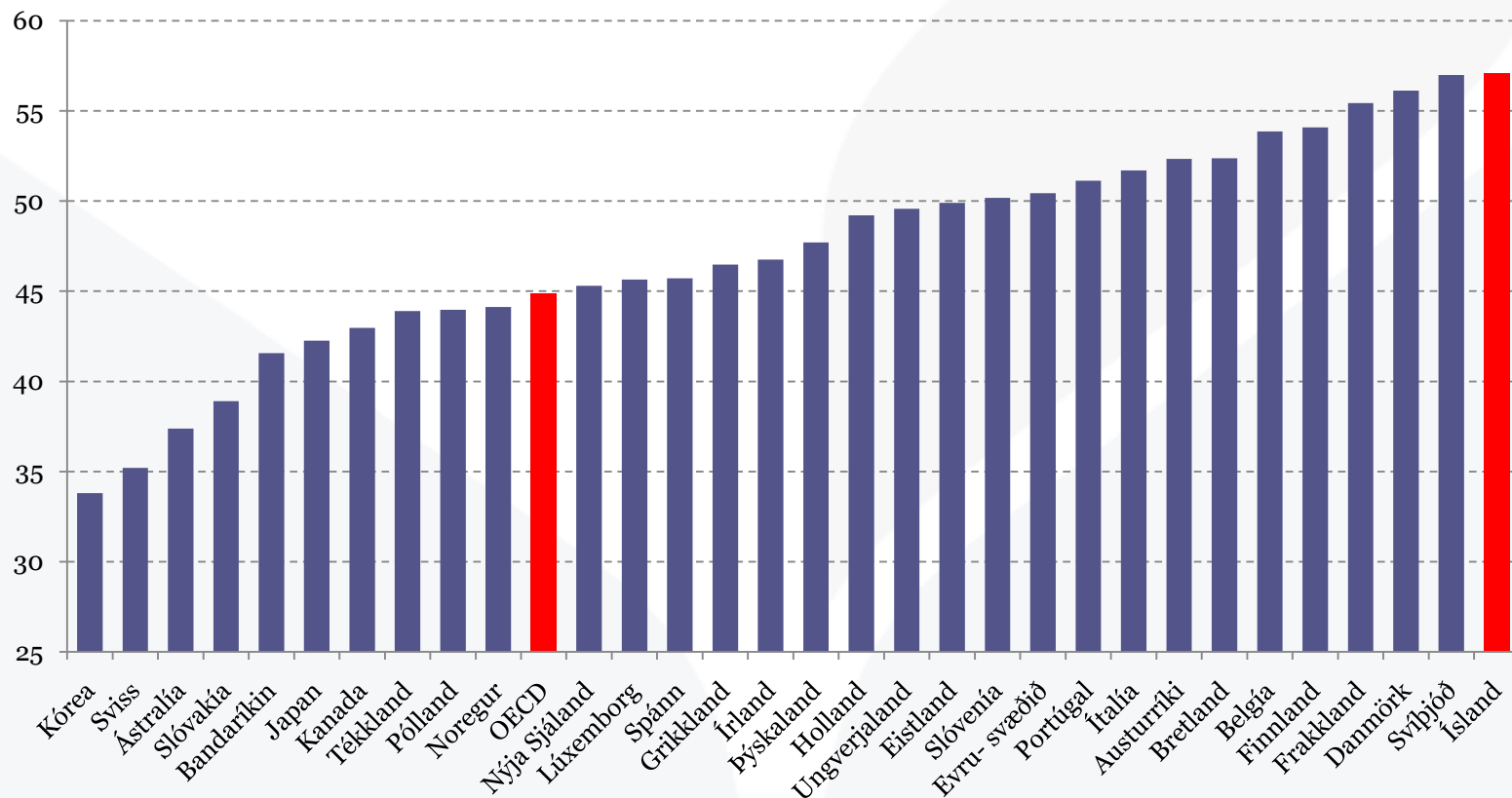
Útgjöld sem hlutfall af landsframleiðslu

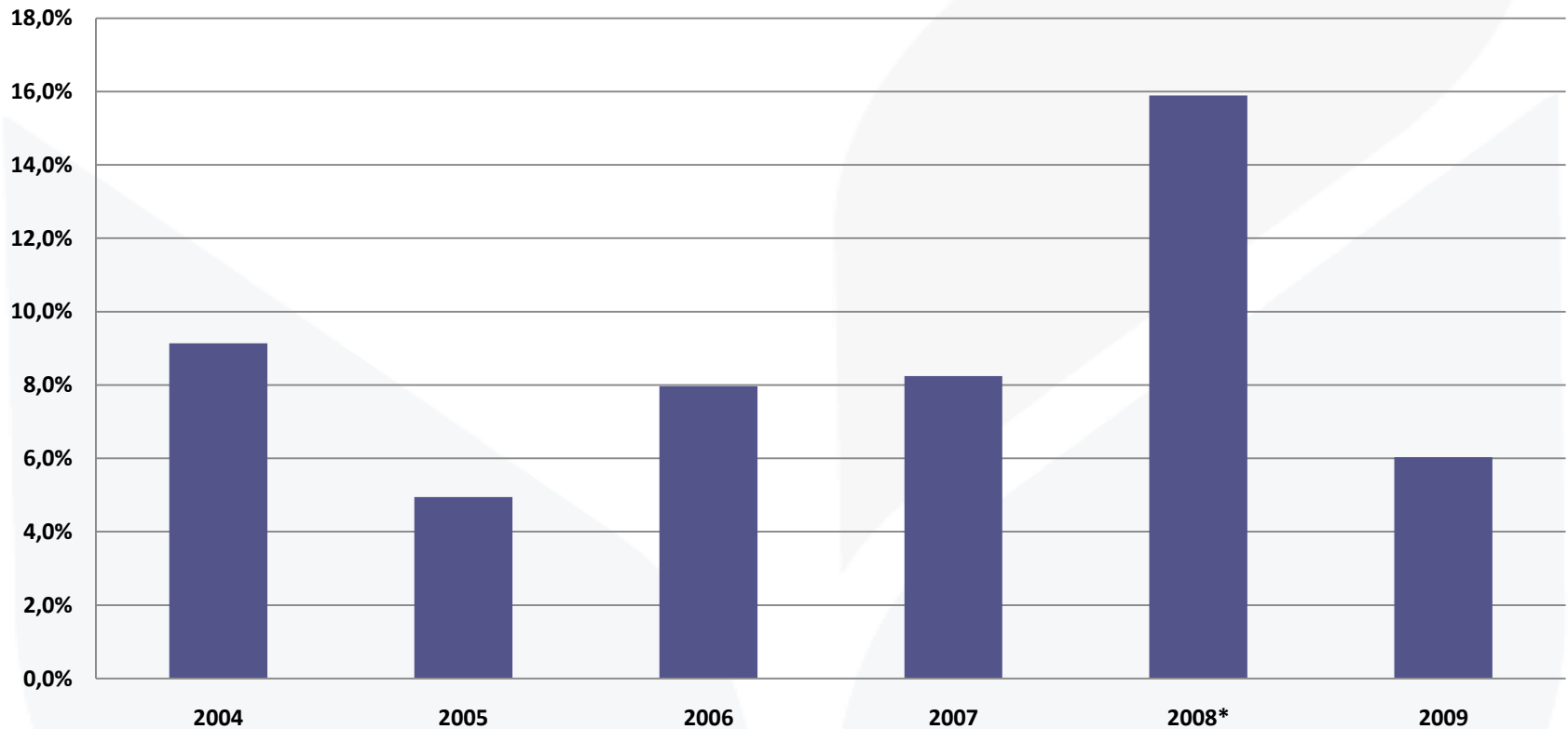
...og eru nú þau hæstu innan OECD...

Útgjöld sem hlutföll af landsframleiðslu árið 2009 (%)

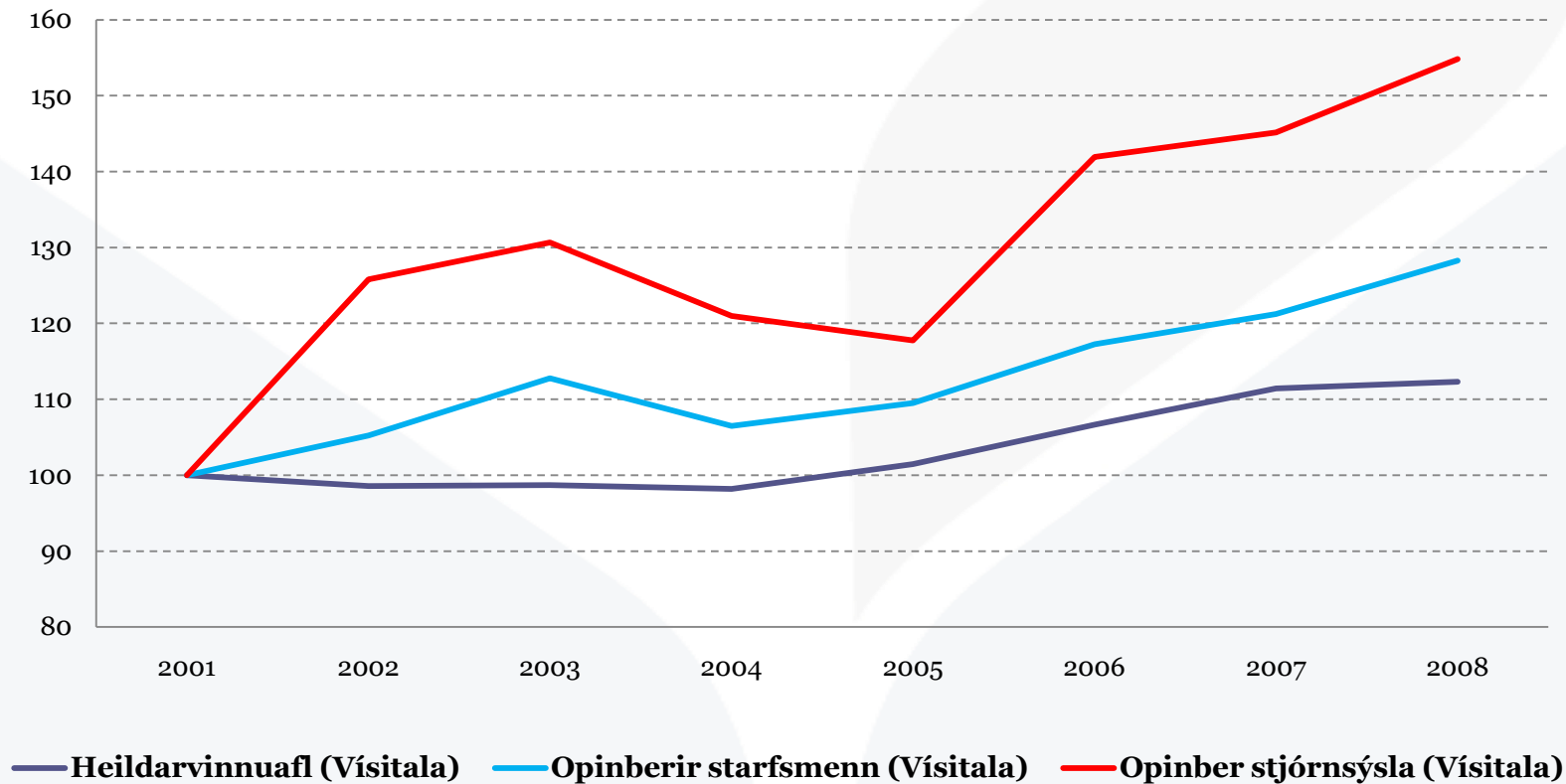
...og fara jafnan framúr fjárlögum

Frávik á milli fjárlaga og ríkisreikninga

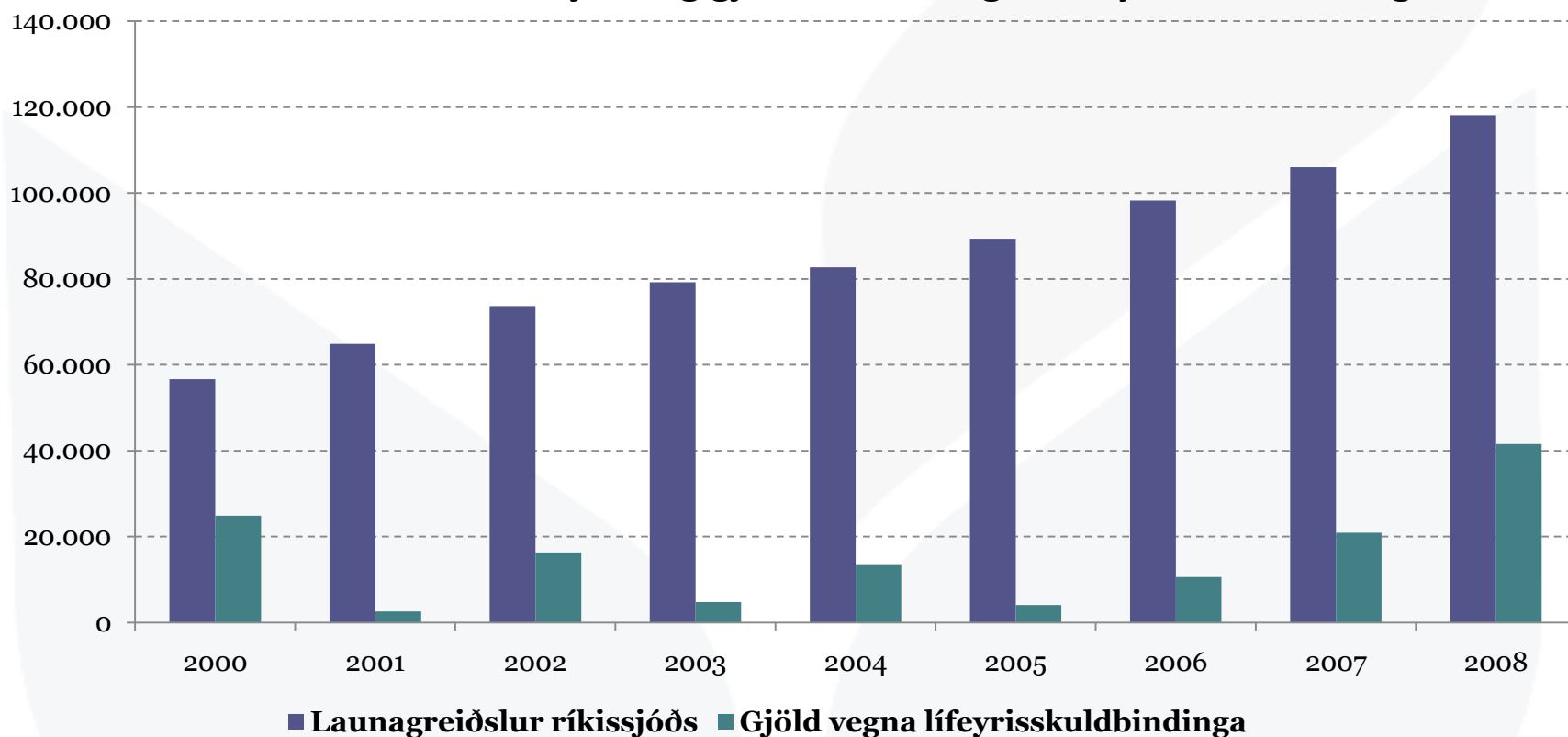
Opinberum starfsmönnum fjölgar ört...

Fjölgun opinberra starfsmanna (vísitala 2000 = 100)

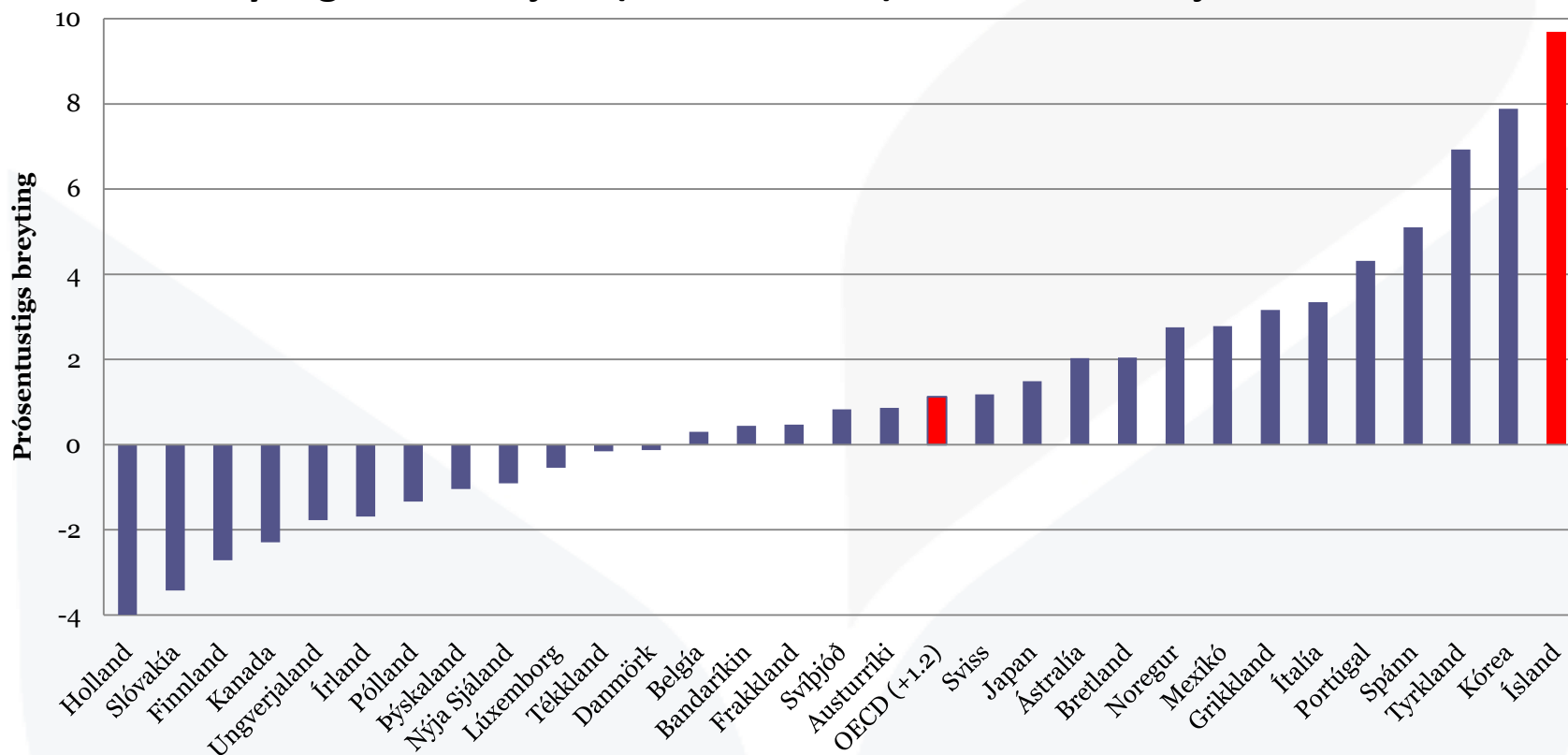
...og launakostnaður samhliða

Launakostnaður ríkissjóðs og gjaldfærslur vegna lífeyrisskuldbindinga

Á sama tíma jókst skattheimta verulega!

Breyting á skatttekjum (hlutfall af VLF) meðal OECD ríkja 1995 til 2007

The image features a dark teal header bar at the top. Below it, the background is white with large, light blue, abstract leaf-like shapes. The text is centered in the middle of the page.

Hvað er hægt að gera?

Skattkerfið var ekki vandamálið...

- Skattkerfið var einfalt, hagkvæmt og til þess fallið að jafna hagsveiflur
- Undir eðlilegum kringumstæðum hefði það fall sem orðið hefur í skatttekjum verið æskilegt (minni samdráttur)
- Hefði verið heppilegt að leggja áherslu á auknar skatttekjur með sem minnstri röskun á starfsemi hagkerfisins
- Þess í stað hafa stjórnvöld ráðist í verulegar skattabreytingar
  - Skattur á fjármagnstekjur hefur hækkað um 80%
  - Tryggingagjald hefur hækkað um 61%, úr 5,34% í 8,6%
  - Fjöldi annarra umfangsmikilla og umfangsminni breytinga sem draga úr hvata til fjárfestingar, vinnuframlags og atvinnusköpunar

Skatttekjur auknar með öðrum hætti...

- Einfaldari skattabreytingar
- Tekjuöflun í gegnum lífeyrissjóðina
  - Tímabundinn fjármagnstekjuskattur líklega heppilegasta leiðin
- Aðgerðir til að auka umsvif
  - Skattaafsláttur vegna hlutafjárkaupa
  - Stutt verði við fjárfestingar
- Sala ríkiseigna
  - Landsvirkjun
  - RÚV
  - Fasteignir

...og verulega dregið úr útgjöldum

- Launakostnaður dreginn saman um 20%
  - Fyrst og fremst með afnámi umfram lífeyrisréttinda
  - Til lengri tíma með fækkun opinberra starfsmanna
- Endurskoðun í landbúnaðarmálum
  - Nú er betra tækifæri en nokkru sinni áður til að afnema styrki
- Minni útgjöld til menntamála með sömu afköstum
  - Útgjöld má lækka verulega án þess að veikja grundvöll kerfisins
- Skera burt fitulög sem myndast hafa á undanförunum árum
- Skoða hvort ástæða sé til að draga úr þjónustuframboði
- Efling fjárlagaferlisins
- Hagræðing sveitarfélaga

Takk fyrir

VIÐSKIPTARÁÐ ÍSLANDS
ICELAND CHAMBER
OF COMMERCE